

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Bf.II.604/2024. számú ügyben Szegeden, 2025. február 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján 2025. február 28. napján meghozta és 2025. február 28. napján nyilvánosan kihirdette a 32. sorszámu

v é g z é s t:

Az emberölés büntette miatt vádlott1 és társa ellen indult büntetőügyben a *Kecskeméti Törvényszék* 2024. április 30. napján kihirdetett 4.B.373/2023/197. számú ítéletét *helybenhagyja* azzal, hogy az elsőfokú bíróság 2023. december 13. napján részben zárt tárgyalást tartott.

Ha vagyoni érdekelt1 vagyoni érdekelt a jelen végzés közlésétől számított három hónapon belül a számára kiadni rendelt bűnjeleket nem veszi át, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Kecskeméti Törvényszék fenti ítéletével a 2022. november 29. napjától előzetes fogvatartásban lévő vádlott1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont], amelyért 13 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg. Megállapította, hogy az I. r. vádlott a büntetés legalább négyötöd részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámította az I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

[2] Az elsőfokú bíróság a 2022. november 29. napjától előzetes fogvatartásban lévő vádlott2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont], ezért 13 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg. Megállapította, hogy a II. r. vádlott a büntetés legalább négyötöd részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámította a II. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[3] A törvényszék ítélete ellen fellebbezést jelentett be az ügyészség mindkét vádlott terhére súlyosítás érdekében, hosszabb tartamú végrehajtandó fegyházbüntetés kiszabása végett, az I. r. vádlott felmentés és a büntetés enyhítése érdekében, az I. r. vádlott vezető védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében a tényállás megalapozottságának hiánya miatt és bizonyítottság hiányában, vádlott2 II. r.

vádlott felmentés érdekében, míg a II. r. vádlott védője elsődlegesen a tényállás téves megállapítása, téves jogi következtetés, téves jogi minősítés, összességében megalapozatlanság miatt, továbbá a bizonyítási indítványok elutasítása okán, összességében felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése végett.

[4] A Bács-Kiskun Vármegyei Főügyészség fellebbezésének indoklásában kifejtette, hogy az emberölés ezen minősített esetének büntetési tétele 10 évtől 15 évig vagy életfogytig terjedő szabadságvesztés, amelynek középértéke 12 év 6 hónap. Az elsőfokú bíróság által kiszabott, a büntetési tétel középértékét csak kismértékben meghaladó tartamú szabadságvesztés nem tükrözi az ügyben megállapított és nyomatékát tekintve nagyobb súllyal értékelendő súlyosító körülményeket. A kiszabott fegyházbüntetés tartama nem áll arányban a többszörösen is minősülő emberölés büntette tárgyi súlyával, társadalomra veszélyességével és a vádlottak bűnösségének fokával. Az nem szolgálja a speciális és generális prevenciós bünteteskiszabási célokat sem, ezért mindkét vádlottal szemben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabását tartotta indokoltnak.

[5] Az I. r. vádlott vezető védője fellebbezésének írásbeli indoklásában a bejelentett fellebbezését részben módosította. Elsődlegesen indítványozta, hogy a Szegedi Ítéltábla a Be. 607. § (1) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel a Be. 567. § (1) bekezdés a) pontjára – elévülés miatt az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és az eljárást szüntesse meg. Ennek indoka az volt, hogy álláspontja szerint az ítéletben leírt bűncselekmény minősített eseteinek, az aljas indokból, illetőleg célból, valamint előre kitervelten történő elkövetése nem valósult meg, erre figyelemmel pedig a bűncselekmény elévült. Az aljas indok, illetőleg cél vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tanúvallomások alapján azt állapította meg, hogy a vádlottak tartottak maguknál viperát, és mindennapos, megszokott dolog volt a biztonsági emberek agresszív fellépése egyes vendégek esetében, így a sértett megveréssel társuló levezetése a táncteremből nem volt kirívó, egyedi eset. A védelem álláspontja szerint ebből viszont levonható az a következtetés is, hogy a sértettnek a diszkóból történő erőszakkal is párosuló eltávolítása nem különbözött a szokásos hasonló esektől, ezért semmi nem indokolta, hogy az elkövetők a kivezetett személyt a hazafelé vezető útján még tovább kísérik, illetőleg a későbbiek során még bántalmazzák. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egyoldalú mérlegelésével állapította meg, hogy a helyszínen a sértettet további – viperától származó – erőbehatás érte, majd emiatt döntöttek úgy az elkövetők, hogy a sértett életét kioltják. Ezt a tényállást azonban a védői álláspont szerint semmilyen közvetlen bizonyíték nem erősítette meg. Döntő jelentőségű kérdésnek minősítette, hogy a sértett koponyasérülése egyértelműen viperaütések miatt, avagy a vonat általi gázolás következtében keletkeztek-e. Álláspontja szerint ebben a körben a bíróság ítélete megalapozatlan. Kitért arra is, hogy nem lehet kizárni, hogy ha a sértett bódult állapotában nem magától feküdt a vonatsínekre, akkor más személyek helyezték oda ölési célból. Az előre kiterveltséggel kapcsolatosan hivatkozott a Kúriának az élet és testi épség védelméről szóló 3/2013. Büntető Jogegységi Határozatának II/1. pontjára, arra, hogy az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi, amely az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Hivatkozott a Kúria kommentárjára is, amely szerint az előre kiterveltség megállapításához az szükséges, hogy az elkövető a végrehajtás helyét, idejét és módját előre átgondolja, a bűncselekmény véghezvitelét akadályozó, illetőleg azt segítő körülményeket felmérje, a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetést követően jelentkező tényezőket számba vegye. E

téren hivatkozott az irányadó bírói gyakorlatra is. Rámutatott, hogy a tényállás szerint az elhatározástól a végrehajtásig legfeljebb néhány perces időszáv megállapítását feltételezi, a tényállás ezen része azonban nagymértékben hiányos és megalapozatlan. Nem tisztázta ugyanis az elsőfokú bíróság, hogy a sértett mennyi időt tartózkodott a diszkóban, mikor kezdődött meg a sértett diszkóból történő eltávolítása, illetőleg mennyi ideig tartott a vasúti vágányokhoz való kísérése. A tényállás az előre kiterveltség helyett egy hirtelen ötlettől vezérelt és szinte azonnal gondolkodás, ellenérvek felvetése nélküli cselekvő magatartást tartalmaz. Összességében annak megállapítását indítványozta, hogy az eljárás tárgyát képező ügyben vonatbaleset történt, de a bizonyítékok emberölésként történő mérlegelése esetén sem állapítható meg az előre kiterveltség, illetőleg az aljas indok vagy cél mint minősített esetek, az alapeseti emberölés pedig 2015. szeptember 30. napján elévült.

[6] Az I. r. vádlott vezető védője másodlagos indítványként előterjesztette, hogy az ítéltábla az ügyben tartson tárgyalást és folytassa le azt a bizonyítást, amely a megalapozott tényállás megállapítását teszi lehetővé. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a közigazgatási eljárásban készült iratokat nem értékelte teljeskörűen, és azokból nem vette figyelembe azokat a bizonyítékokat, amelyek azt támasztották alá, hogy a sértett halálát nem idegenkezűség, hanem vonatbaleset okozta. Ezzel kapcsolatban részletesen elemezte az erre vonatkozó tanúvallomásokat, valamint fellebbezéséhez magánszakértői véleményt csatolt, amelynek lényege szerint a sértett halálát kétséget kizáró módon az áthaladó vonat által okozott sérülés okozta, szakértői bizonyossággal megállapíthatóan halála a sínek között következett be. A szakvélemény megállapítása szerint továbbá olyan külsérelmi nyom, amely viperával történő bántalmazásra utalt volna, nem került rögzítésre sem a lágyrészekben, sem a koponyaacsonton. Hivatkozott arra is - erre vonatkozóan ugyancsak mellékletet csatolt be -, hogy a helyszíni bizonyítási kísérlet annak megállapítására is alkalmas lehet, hogy a diszkó és a sértett lakása közötti útvonal pontosan megegyezik azzal, ahol a baleset történt. A védelem álláspontja szerint nem lehet kizárni azt a lehetőséget, hogy a sértett halála kizárólagosan vonatbaleset miatt következett be, a sértett hazaújtja során.

[7] Az I. r. vádlott védője hivatkozott arra is, hogy tanú1 tanú nem szavahihető, hiszen bűnöző életmódra rendezkedett be, évtizedeket töltött fogvatartásban, és nem kizárható, hogy érdeke fűződött ahhoz, hogy – esetlegesen kilátásba helyezett előnyök érdekében – a vádlottakra terhelő tartalmú vallomást tegyen. Ezért különös jelentőséggel bírna a tanú korábbi elítéléseire vonatkozó iratok beszerzése és annak vizsgálata, hogy azon ügyeiben is olyan aggálytalanul szavahihetőnek tekintették-e a bíróságok, mint ahogy a jelen esetben eljáró bíróság tette. Részletesen felsorolta, hogy a tanú vallomásából melyek azok, amelyek kételyek ébresztésére alkalmasak. A tanú szavahihetőségének vizsgálatánál álláspontja szerint különös jelentőséggel bír a 2020. szeptember 28. napján lefolytatott helyszíni kihallgatás és bizonyítási kísérlet, valamint az erről készült kamerafelvételek. Összességében vitatta, hogy ezen bizonyítási kísérlet megfelelően rekonstruálta az elkövetéskor fennálló állapotokat, illetőleg álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy a helyszíni kihallgatás során betartották-e a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 73. § (1) bekezdésében és 69. § c) pontjában előírtakat. Álláspontja szerint a tanú állítólagos tartózkodási helyéről a cselekmény nem volt látható, amelyet megerősít tanú2 mentőorvos is, akinek a vallomásából kitűnik, hogy az éjszakai sötétség miatt további fényforrást kellett használniuk ahhoz, hogy a sértett testét, sérülését közelről is láthassák. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a fellebbezési eljárás keretében a másodfokú bíróság tartson az események helyszínén bizonyítási kísérletet.

[8] Az I. r. vádlott vezető védője vitatta az alapügyben beszerzett egyesített szakértői vélemény megállapításait is, valamint kitért arra, hogy tanú3 és tanú4 tanúk arra tudnának nyilatkozni, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben az elítéltek jelen büntetőügyben hogyan adták-vették a vádirati tényállás különböző változatait vádalku, vagy pedig pénz reményében. Bizonyítási indítványként összességében előterjesztette, hogy a másodfokú bíróság tárgyaláson tekintse meg a védelem által becsatolt fényképfelvételeket, filmfelvételeket, folytasson le helyszíni bizonyítási kísérletet, szerezz be tanúl előéletére vonatkozó iratokat, tárgyaláson ismertesse a védelem által becsatolt új magánszakértői véleményt, a tárgyalásra idézze meg a szakértői vélemény készítőit, továbbá ha indokoltnak látja, véleményüket ütköztesse az ügyben korábban eljáró szakértőkkel, illetőleg tanúként idézze meg és hallgassa ki tanú3t és tanú4ot.

[9] Az I. r. vádlott vezető védője mindezek mellett indítványozta, hogy amennyiben a másodfokú bíróság sem az eljárás megszüntetésére, sem a megalapozatlanság kiküszöbölésére nem lát lehetőséget, akkor az elsőfokú ítéletet a Be. 592. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[10] A II. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen indítványozta, hogy az ítéltábla az ügyben tartson tárgyalást, amelynek során – túlnyomórészt már az előbbieken kifejtettekre figyelemmel – rendeljen el újabb bizonyítási kísérletet, illetőleg idézze meg tanú3t tanúként. Másodlagos indítványa az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás törvényességére, az eljárás tisztességességére vonatkozó rendelkezéseket súlyosan és ismétlődően megsértette az elsőfokú eljárásban, ugyanis a II. r. vádlott felmentését igazoló tények bizonyítására irányuló valamennyi védői bizonyítási indítványt elutasította, amelynek indokai magából az elsőfokú ítéletből sem tűntek ki. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Be. 3. § (1) bekezdésében rögzített terhelti alapjogot, nevezetesen a hatékony védelemhez való jogot súlyosan megsértette. Harmadlagosan kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének az emberölés minősített esetének, azaz az előre kitervelten, valamint aljas indokból történő elkövetésre vonatkozó jogi minősítése minden alapot nélkülöz, így az törvénysértő. Az, hogy az emberölés büntetnének minősített esete miért nem valósult meg, fellebbezése lényegében azonos indokokat tartalmazott az I. r. vádlott védője által előadottakkal. Rámutatott, hogy minden észszerű magyarázatot nélkülöz, hogy miért akarta volna esetlegesen a II. r. vádlott a sértett ütlegetési nyomait a vádirati tényállás szerint leplezni, ráadásul mindezt egy kiemelkedően súlyos bűncselekmény elkövetésével. Minden logikát nélkülöz álláspontja szerint az is, hogy az elkövetés idején kiemelkedően népszerű és nagy presztízsű szórakozóhely zavartalan működéséhez, üzletmenetének és anyagi bevételeinek stabilitásához a II. r. vádlottnak milyen érdeke fűződhetett, amellyel összefüggésbe hozható az egyik legkiemelkedőbb tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetése. Harmadlagos indítványa ezzel összefüggésben az eljárás megszüntetésére irányult elévülés miatt, akárcsak az I. r. vádlott védőjének indítványa. Negyedleges fellebbezési indítványa a II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés markáns enyhítésére irányult.

[11] A II. r. vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen a fentiekén túlmenően arra is utalt, hogy álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság elfogult is volt, mert helységi

az ügy nagy felháborodást váltott ki, amely így az elsőfokú bíróságot ítéletének meghozatala során befolyásolta.

[12] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.244/2023/64. számú átiratában a bejelentett ügyészségi fellebbezést annak indokolásával egyezően fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Eljárási szabálysértésként észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság vagyoni érdekeltl vagyoni érdekelt részére nem kézbesítette az elsőfokú ítéletet és az ítélet lefoglalást megszüntető és a bűnjelek részére történő kiadásáról szóló rendelkezése ellen számára nem biztosított fellebbezési jogot. Észrevételezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság indokolt határozattal zárta ki a nyilvánosságot a 2023. december 13. napján tartott tárgyalás egy részéről, azonban elmulasztotta ennek tényét az elsőfokú ítélet bevezető részében feltüntetni.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védők által jelzett eljárási szabálysértésekre vonatkozó észrevételeket nem tartotta alaposnak, álláspontja szerint a tisztességes eljárásnak a Be. preambulumban is megfogalmazott alkotmányos követelményeivel nem ellentétes az elsőfokú bíróságnak az az eljárása, hogy az általa szükségtelennek ítélt védelmi bizonyítási indítványokat elutasította. Emellett megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság számos védői bizonyítási indítványnak helyt adott az eljárás során. Kifejtette, hogy a Be. 3. § (1) bekezdésében foglaltak nem sérültek, a terheltek az eljárás során hatékony védelemben részesültek. Vitatta azon védői megállapítást, hogy az elsőfokú bíróság ítélete teljesen megalapozatlan, e körben hivatkozott a BH2024. 289. számú eseti döntésre. Álláspontja szerint a védői bizonyítási indítványok teljesítése szükségtelen, illetve a Be. 190. § (5) bekezdésében foglaltak megsértése folytán a benyújtott szakvélemény nem értékelhető magánszakértői szakvéleményként.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az általa beszerzett bizonyítékok értékelését a mérlegelési körébe vonta, és indokolási kötelezettségének eleget tett, amelynek során megalapozottan állapította meg, hogy a vádlottak voltak azok, akik a sértettet a diszkó lépcsőjén levezették, miközben mindketten viperával bántalmazták a sértett fejét. Ezt követően elhatározták, hogy a sértettet megölik oly módon, hogy a testét a közelben található vasúti pályatestre fektetik annak érdekében, hogy azt vonatbalesetnek álcázzák, és ezzel a büntetőjogi felelősségre vonás alól mentesüljenek, valamint az őket alkalmazó diszkó jó hírnevét megőrizték. Álláspontja szerint az irányadó tényállás mind az előre kiterveltség, mind az aljas indokból elkövetett emberölés büntettének a megállapítására alkalmas. Álláspontja szerint ugyanakkor az elsőfokú bíróság által az irányadó középértéket csekély fokban meghaladó szabadságvesztés tartama nem igazodik kellőképpen a vád tárgyává tett cselekmények tárgyi súlyához és a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyesség igen magas fokához, hiszen az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségét az emberölés büntettének két körülmény folytán minősülő alakzatában állapította meg, amelyet a vádlottak társtettesként követtek el. Ezért álláspontja szerint az időközben bekövetkezett időmúlás ellenére mind az egyéni, mind az általános megelőzés céljának elérése érdekében a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamának a törvényi maximumhoz jobban közelítő tartamra történő lényeges súlyosítása indokolt, mivel kizárólag ezáltal érhető el a törvény által megkívánt büntetési célok. Összességében indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, az I. és II. r. vádlottat fegyházra ítéltnek tekintse, a kiszabott fegyház tartamát mindkét vádlott vonatkozásában súlyosítsa, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben azzal, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a 2023. december 13. napján tartott, részben zárt tárgyalás alapján hozta, továbbá hívja fel vagyoni érdekeltl vagyoni

érdekeltet arra, hogy ha a jogerős határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a neki kiadni rendelt dolgokat, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

[13] A fellebbezések alaptalanok.

[14] Tekintettel az előterjesztett fellebbezések tartalmára, a másodfokú bíróság a fellebbezésekkel sérelmezett ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1), (2), (7) és (10) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel teljeskörűen felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett olyan eljárási szabályt, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[15] Az ítéltábla álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a terheltek védekezéshez való joga, illetve a tisztességes eljárás követelménye az eljárás során sérült, ahogyan az sem, hogy a helységi egyébként nagy közérdeklődést kiváltó ügyben a Kecskeméti Törvényszék részéről bármiféle elfogultság lett volna tetten érhető.

A Be. 3. § (1) bekezdése alapján a terheltek a büntetőeljárás minden szakaszában joga van a hatékony védelemhez. Az Alkotmánybíróság a 25/1991. (V. 18.) AB határozatban jelölte meg összefoglalóan a védelem jogának fogalmát. Eszerint: „A védelemhez való jog a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejtse, az igényrel szembeni érvényt felhozassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik.”.

[16] Az ítéltábla álláspontja szerint a fenti szempontok az eljárás során maradéktalanul érvényesültek. Mind a terhelteknek, mind védőiknek az eljárás során lehetőségük volt a terheltekkel szemben érvényesített büntetőjogi igény megismerésére, azzal kapcsolatosan álláspontjaikat, érveiket mindvégig kifejthették, észrevételeket és indítványokat terjeszthettek elő. Ezen joguk gyakorlásában az elsőfokú bíróság a terhelteket és védőiket semmilyen módon nem korlátozta, és ezen jogukat a terheltek és a védők az eljárás során gyakorolták is.

[17] A Be. 163. § (2) bekezdése értelmében a büntetőeljárásban a bíróság a döntését valósághű tényállásra alapozza. A valósághű tényállás megállapítása kapcsán azonban az elsőfokú bíróság diszkrecionális joga annak eldöntése, hogy ehhez milyen tartalmú és terjedelmű bizonyítás lefolytatását tartja szükségesnek, így jogkörébe tartozik annak eldöntése is, hogy mely bizonyítási indítványoknak ad helyt és melyeket utasít el. A tényállás megállapítása szempontjából irreleváns, eltérő mérlegelést nem eredményezhet, mindössze az eljárás indokolatlan elhúzódását eredményező bizonyítási indítványokat nem csak lehetséges, de el is kell utasítania. Az elutasítás azonban nem lehet önkényes, arról az ügydöntő határozatában számot kell adnia. A konkrét ügyben az elsőfokú bíróság az elutasított bizonyítási indítványokról ítéletében teljeskörűen számot adott, és az elutasítások okaival az ítéltábla is egyetértett. E vonatkozásban semmiképpen sem tehető olyan megállapítás, amely szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítás törvényességére vonatkozó

rendelkezéseket megsértette volna, a tényállás megállapításához szükséges bizonyítási indítványt indokolatlanul elutasított volna, illetve az eljárás résztvevőinek jogait korlátozta volna.

[18] A Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja alapján bíróként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható. Az EBH2014. B. 4. számú eseti döntés II. pontja szerint azt a törvényi feltételt, miszerint az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott konkrét ügy valóságos tényei alapján lehet megállapítani, s csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bíró pártatlansága iránt ésszerű (megalapozott) kételyt ébresztenei alkalmasak. A bíróság az eljárása során a kizárási okokat maga is hivatalból köteles vizsgálni. A védői hivatkozások az elsőfokú bíróság eljárásával kapcsolatban semmi olyan konkrét valóságos tény nem jelöltek meg, amelyek az elsőfokú bíróság pártatlansága iránt ésszerű kétely ébresztésére alkalmasak lettek volna. Semmiképpen sem tekinthető ilyennek az, hogy a jelen büntetőügy alapját képező eseménysorozat helysége városában nagy közfelháborodást keltett. Ebből nem következik önmagában az, hogy a Kecskeméti Törvényszék eljáró bírója az ügyet ne tudta volna elfogultságtól mentesen elbírálni, ennek alátámasztására semmilyen konkrét körülmény nem merült fel. A Kúria az EBH2015. B. 20. számú eseti döntésében kifejtette, hogy kizárási okként nem értékelhető, ezért bírák (és bíróságok) kizárását nem alapozza meg az olyan bejelentés, amely szerint az egyik megye területén működő bíróságoktól az ügy tárgyilagos megítélése azért nem várható, mert a megyében egyes elektronikus hírportálok sorozatosan és folyamatosan hangulatkeltést folytatnak.

[19] Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatban az ítéltábla rámutat, hogy a Be. 609. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés d) pontja az indokolási kötelezettség teljes, vagy részbeni elmulasztásának jogkövetkezményét az ügynevezett relatív eljárási szabálysértések közé sorolja, tehát nem vezet az ítélet feltétlen hatályon kívül helyezéséhez. Az indokolási kötelezettség hatályon kívül helyezést eredményező elmulasztása akkor állapítható meg, ha az ügydöntő határozat indokolása – kivéve, ha a törvény különös rendelkezése ezt nem kívánja meg – nem tartalmazza azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését, amelyekre a bíróság az ítéleti tényállást, ezen keresztül a döntését alapozta, és nem adta indokát annak sem, hogy mely bizonyítékot a tényállás megállapításának alapjául miért fogadott el, más bizonyítékot pedig miért vetett el, és ennek következtében a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság mire alapozta döntését. Amennyiben az elsőfokú ítéletből kitűnik az elsőfokú bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, valamint az, hogy az érdemi döntése milyen ténybeli és jogi állásponton nyugszik, az indokolási kötelezettség sérelme nem állapítható meg. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítéletből megállapítható volt, hogy a bíróság a tényállást mely bizonyítékokra alapította, az ezzel kapcsolatos értékelő tevékenység ügyiratszerű, minden lényeges releváns bizonyítékokra kiterjedő és logikus volt, ezért az indokolási kötelezettség elmulasztása fel sem merülhetett.

[20] Eljárási szabályt sértett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a Be. 57. § (1) bekezdés a) pontjában, a Be. 454. § (1) bekezdésében és a Be. 581. § g) pontjában foglaltak ellenére nem kézbesítette az elsőfokú ítéletet vagyoni érdekeltl vagyoni érdekelt részére, és az ítélet lefoglalást megszüntető és a bűnjelek részére történő kiadásáról szóló rendelkezése ellen számára nem biztosított fellebbezési jogot. Ezen eljárási szabálysértést az ítéltábla korrigálta akként, hogy az elsőfokú ítéletet vagyoni érdekeltl vagyoni érdekelt részére

kézbcsítette, és számára a hivatkozott rendelkezések ellen jogorvoslati jogot biztosított. Az eljárási szabálysértés ugyanakkor az ügyre semmilyen lényeges kihatással nem bírt.

[21] Az indokolt védői fellebbezések az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát sérelmezték, és ezzel kapcsolatban bizonyítási indítványokat terjesztettek elő, ugyanakkor az I. r. vádlott védője a Be. 592. § (1) bekezdés b) pontjára (teljes felderítetlenség) alapítottan is indítványt tett az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására a Be. 610. §-ának alkalmazásával.

[22] A Kúria BH2024. 289. számú eseti döntése a teljes megalapozatlanság megállapításához állapít meg szempontokat. Eszerint teljes felderítetlenségről van szó, ha a bíróság a vád tárgyává tett cselekmény minősítése (a bűncselekmény törvényi tényállásainak elemei), vagy a lehetségesen alkalmazandó szankció szempontjából releváns tényekre nem, vagy csak formálisan folytatott le bizonyítást. Utóbbi körbe tartozik az is, ha az elsőfokú bíróság folytatott ugyan bizonyítást, azonban e tevékenysége során az ellentétes ténymegállapításra alapul szolgáló bizonyítékok valóságghú tényállás megállapítására való alkalmasságát nem tisztázta (az eseti döntés [28] bekezdése).

[23] Jelen esetben azonban nincs erről szó. Az elsőfokon eljárt bíróság a bizonyítási eljárást a vád tárgyát képező releváns tényekre nézve a megalapozott elbíráláshoz szükséges és lehetséges körben és mélységben lefolytatta. A beszerzett bizonyítékokat ügyiratszerűen, logikusan, minden lényeges releváns bizonyítékra kiterjedően értékelte, amelynek során kellő részletességgel elemezte az egyes bizonyítási eszközöket és a logika szabályainak megfelelően számot adott arról, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, és melyeket miért vetett el. E körben a Be. 187. § (1) bekezdésében foglaltaknak eleget téve tette a tárgylás anyagává a korábban lefolytatott közigazgatási eljárás anyagát, illetőleg ismertette a terheltek korábban tanúként tett vallomásait is. A terheltek védekezését nem fogadta el, és ítéleti tényállását elsősorban tanú1, a vallomása egyes részleteit alátámasztó tanú5, tanú6, tanú7, tanú8, vagyoni érdekelt1, tanú9, tanú10, tanú11 és tanú12 tanúk, továbbá az 1. és a 2. számú, valamint a 4., 6. és 12. számú, illetőleg részben a 16. számú tanúk vallomásaira, a bizonyítási kísérlet eredményére és az általa elfogadott szakértői véleményekre alapította. Ezeken túlmenően az elsőfokú bíróság még számos tanúvallomást értékelt, amelyek kisebb vagy nagyobb részben ellentmondottak a vádlottakra nézve terhelő tartalmú vallomást tevő tanúk által előadottak egy részének vagy akár egészének is (például tanú13 azon vallomása, amely szerint a II. r. vádlott soha nem dolgozott helység2ön). Ezek között merültek fel olyanok is, amelyek alkalmasak lehetnek tanú1 tanú – mint a bűncselekmény egyetlen közvetlen észlelője – szavahihetőségének megkérdőjelezésére.

[24] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság éppen amiatt, hogy tanú1 volt a bűncselekmény egyetlen közvetlen szemtanúja, különös gondossággal vizsgálta ezen tanú szavahihetőségét. Az általa tett vallomást részletesen, aprólékosan vetette össze az azt fentebb felsorolt, azt alátámasztani látszó, de az azt megcáfolni látszó tanúvallomásokkal is, majd ezt követően jutott arra a meggyőződésre, hogy a tanú valóban azt adta elő, amit aznap este észlelt, és hogy a két vádlottat is kétséget kizáró módon felismerte mint elkövetőket.

[25] Az ítéltábla szükségesnek tartja hozzátenni, hogy mind vádlott1 I. r. vádlott, mind vádlott2 II. r. vádlott a közigazgatási eljárásban – mindössze napokkal az események után - felismerték fényképről a sértettet, mégis úgy nyilatkoztak, hogy nem emlékeznek arra, hogy a kérdéses napon a sértett ott volt-e a diszkóban, arra pedig végképp nem, hogy a sértettet aznap ki kellett-e vezetni. A nyomozás során a tanúkenti kihallgatásukkor, 20 évvel az események után a 2020. szeptember 9-i tanúvallomásában a II. r. vádlott már elismerte, hogy a kérdéses napon konfliktusba került a sértettel, és azt is, hogy megpofozták őt a tanú14sal, majd le is vitték, s a sértett ütlegetésébe vádlott1 I. r. vádlott is bekapcsolódott. Ugyanakkor az I. r. vádlott még a 2020. november 23-án fogatosított tanúkihallgatása alkalmával is ugyanolyan tartalommal nyilatkozott, mint a közigazgatási eljárás során. 23 évvel a történetek után, a bírósági tárgyaláson a II. r. vádlott először azt tartotta fenn, hogy a sértettet tanú14sal vezette le, végül akként nyilatkozott, hogy vádlott1 I. r. vádlottal vezette le a teremből, a vallomásának megváltoztatását pedig azzal indokolta, hogy „most volt ideje átgondolni”. Ugyancsak megjegyzendő, hogy vádlott1 I. r. vádlott a 2020. november 23-án történt tanúkenti kihallgatása alkalmával – amely ugyancsak a tárgyalás anyagává lett téve ismertetés útján – akként nyilatkozott, hogy 2000-ben történt egy haláleset a egyéb1 diszkó mellett, amely napon ő dolgozott a diszkóban, de egyáltalán nem is hallott, nem is tudott semmit erről az esetről, hanem a diszkó melletti benzinkutas, egy bizonyos keresztnév nevű személy mondta el neki, hogy mi történt. Itt is akként nyilatkozott - akárcsak a közigazgatási eljárás során -, hogy nincs arról tudomása, hogy az általa egyébként fényképen megtekintett sértettet aznap kivezették volna, vagy valaha ki kellett volna vezetni a diszkóból. Lényegében először a nyomozó hatóságnak tett írásbeli vallomásában, illetőleg a tanú1 val 2023. március 8. napján és tanú5nal 2023. március 7. napján fogatosított szembesítése alkalmával ismerte be először azt, hogy a kérdéses napon nem csak hogy találkozott a sértettel, de intézkedett is vele szemben, „a ruhatárnál kapott két pofont, majd kint az ajtó előtt a keresztnév2 adott neki még egy pofont”. Bár az elsőfokú bíróság kifejezetten ezen indokokra nem hivatkozott amikor az I. r. vádlott szavahihetőségét elvetette, az ítéltábla álláspontja szerint ezen körülmények is erősen közrejátszanak abban, hogy a bíróság a vádlottak, köztük az I. r. vádlott szavahihetőségét kétségbe vonja, főleg annak tükrében, hogy a fentebb felsorolt tanúk közül – tanú1n kívül is – többen tettek egyértelmű terhelő vallomást mindkét vádlottra, tehát az I. r. vádlottra is, amelyek alapján az a következtetés vonható le, hogy az események úgy történtek, ahogyan azt tanú1 elmondta. Így tanú5 tanú az I. r. vádlottal 2023. március 7. napján fogatosított szembesítése során megismételte a nyomozás során már több alkalommal tett azon állításait, hogy 2020. október 1. napján reggel 6 óra körül az I. r. vádlott telefonon odahívta a egyéb1 diszkóhoz, ahol elmondta, hogy leütötte a sértettet egy viperával, majd elvitték a „becenévval” (elhunyt tanúval) ezt a személyt a füves részre, a egyéb1 discó város felőli sarkára, mert nem tudott felállni. Azt az állítását is megismételte, hogy vádlott1 I. r. vádlott a egyéb2 sérelmére elkövetett súlyos testi sértés ügyében mást „dobott fel” maga helyett, ahol azt mondta tanú5nak, hogy ha börtönbe kerül, akkor biztos, hogy elő fogják venni a vasutas ügyet is, mire tanú5 visszakérdezett, hogy „Az is te voltál?”. Erre az I. r. vádlott akként válaszolt, hogy igen, de sohasem fogja tudni rábizonyítani.

[26] Nem minden részét fogadta el az elsőfokú bíróság a vádlottakra terhelő vallomást tevő tanúk vallomásának, így például tanú5nak sem, aki – más tanúk elmondásától eltérően – úgy nyilatkozott, hogy a sértettet az I. r. vádlott és „becenév” – azaz nem a II. r. vádlott – vitték el a sínekhez. Ugyanakkor következetes a bírói gyakorlat atekintetben, hogy a bizonyítékok bíróság által történt értékelésének megszokott módja az, hogy a bíróság a vallomás egyes – általában más bizonyítékokkal is megerősített – részeit fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapítása során, míg a vallomásnak olyan részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja (BH1998. 418. III.). A

bizonyítékok mérlegelése az elsőfokú bíróság feladata. Ahogyan arra pedig az ítéltábla a fentebbiek során már rámutatott, az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, kellő részletességgel elemezte az egyes bizonyítékokat és logikus magyarázatát adta annak, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el és melyeket miért vetett el. E körben helyesbítésre csupán a [229] bekezdésben foglaltak szorultak akként, hogy a műszeres vallomás-ellenőrzés eredménye nem minősül semmilyen, így okirati bizonyítéknak sem. De az elsőfokú bíróság nem is azt értékelte bizonyítékként, hanem a szaktanácsadót hallgatta ki tanúként, amelyre a Be. 212. § (2) bekezdése alapján lehetősége volt, és ennek alapján jutott arra a következtetésre, hogy a szaktanácsadó tanú által elmondottak összességében a többi terhelő bizonyítékot alátámasztják.

[27] A Be. 167. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[28] A Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

[29] Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére. Ilyen esetben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás az irányadó mindenki, így a másodfokú bíróság számára is. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása megalapozott, ezért a bizonyítékok mérlegelésén keresztül a tényállást támadó fellebbezések nem vezethettek eredményre. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla azt állapította meg, hogy a törvényszék az eljárása során megalapozott tényállást állapított meg, ezért azt az ítéltábla határozatának alapjául elfogadta.

[30] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványokat elutasította az alábbiak szerint:

[31] A védelem elengedhetetlenül szükségesnek tartotta a helyszíni bizonyítási kísérlet megismétlését. Álláspontjuk szerint tanú1 a helyszínen nem láthatta a cselekmény elkövetését, illetőleg az elkövetőket nem ismerhette fel, amelynek alátámasztására a tanú2 mentőorvos tanú által elmondottakra is hivatkoztak, aki szerint segédvilágítást alkalmaztak ahhoz, hogy a sértett testét, sérüléseit közelebbről is láthassák. Az ítéltábla nem osztotta ezen védői álláspontokat, ahogyan azt sem, hogy a helyszíni bizonyítási kísérletre törvénysértő módon került sor. Az I. r. vádlott védőjének álláspontja szerint a nyomozó hatóság a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 73. § (1) bekezdésében és 69. § c) pontjában foglaltakat megsértette. Ezzel szemben az ítéltábla álláspontja szerint a nyomozó hatóság igyekezett az elkövetéskori körülményeket a lehető legalaposabban rekonstruálni.

A bűncselekmény elkövetésére 2000. október 1. napján 2 óra 30 perc és 2 óra 47 perc közötti időben került sor, a helyszíni kihallgatást és bizonyítási kísérletet a nyomozó hatóság pontosan a cselekmény évfordulójának napján, 2020. szeptember 30. napján 23 óra 34 perctől

kezdődően fogatosította hasonló meteorológiai viszonyok között, azzal az eltéréssel, hogy az elkövetéskor csapkodó eső volt, a látási viszonyok azonban megegyeztek. A nyomozó hatóság felhívására tanú tanú nyilatkozott arról, hogy az épületek nem mentek jelentős változáson keresztül az elmúlt 20 évben, az utcai világítás is a jelenlegi állapotnak megfelelően nézett ki. Azt is biztosították számára, hogy – természetesen az eljárás jellegéből eredően időnként kérdéseket közbevetve – önállóan mutassa meg, hogy hogyan és miként érkezett a helyszínre, honnan és mit látott. A tárgyalás anyagává is tett felvétel alapján aggálymentesen megállapítható, hogy kb. 50 méterről észlelte a vádlottakat, akik egy öntudatlan személyt húztak magukkal, és a felvételtől az is látható, hogy haladásuk közben a vádlottak fényforrás által megvilágított területen is keresztülhaladtak, ahonnan tanú tanú felismerhette az általa egyébként is ismert vádlottakat. Az a körülmény, hogy tanú2 mentőorvos kisegítő világítást használt a sértett sérüléseinek vizsgálatához, nem mond ellent a tanú vallomásának, hiszen a helyszíni kihallgatáson készült felvétel alapján megállapítható, hogy a vádlottak a sértettet meg nem világított, sötét területen rakták le a sínekre - amely egyébként a részükről teljességgel logikus is volt, hiszen így jelentősen csökkenthették annak az esélyét, hogy a sértettet a vonat érkezése előtt valaki felfedezze -, másrészt egy mentőorvosnak nyilvánvalóan a sértett minél alaposabb vizsgálatát kell ilyenkor elvégeznie a sérülések felfedezése érdekében, amelyhez nélkülözhetetlen a lehető legjobb látási viszonyok biztosítása, így kisegítő világítás alkalmazása is. A bizonyítási kísérlet során a sértettet jelképező bábut cipelő rendőrök a bábut tanú tanú által jelzett helyen tették le. tanú észlelési helye és a test távolsága ekkor 16,4 méter volt, amely kis távolságnak tekinthető, és teljes mértékig valószínűsíthető, hogy a tanú ilyen távolságból a korábban megvilágított területen is áthaladó, általa ismert vádlottakat felismerhette.

A bábu és a vasúti átgázoló távolsága pedig 18 méter volt. A korabeli jelentés szerint a sértett testét a vasúti átgázoló 15 méterre fedezték fel, amely azt jelenti, hogy húsz év eltelte után a tanú mindössze 3 métert tévedett atekintetben, hogy a vádlottak a sértett testét hol helyezték el. Ebben a bűncselekmény helyszínén a vasúti sínek mellett elhelyezett mécsesek a tanút nem befolyásolhatták, ugyanis azokat a bizonyítási kísérlet előtt a rendőrök a helyszínről nem látható helyre áthelyezték, majd az eljárási cselekményt követően visszahelyezték. Mindezeket túlmenően pedig a helyszíni bizonyítás végeztével az eljárás vezetője is azt állapította meg, hogy a tanú a megfigyelési helyéről észlelhette az eljárás alapját képező bűncselekmény részleteit, a sértettet, illetőleg az elkövetőket is beazonosíthatta, egyben megjelölhette azt a helyszínt, ahol megítélése szerint az elkövetők a sértett testét elhelyezték. Mindezen körülményekre figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint aggálymentesen volt megállapítható az, hogy tanú tanú a helyszínen magát a bűncselekmény elkövetését észlelte és a vádlottakat felismerte. Ezért az elsőfokú bíróság a helyszíni bizonyítási kísérlet megismétlésére irányuló indítványt megalapozottan utasította el, és ugyanígy tett a másodfokú bíróság is.

[32] A védelem megismételte az elsőfokú eljárásban előterjesztett azon bizonyítási indítványát is, hogy a bíróság szerezzé be a tanú előéletére vonatkozó adatokat, majd azokat zárt tárgyalás keretében ismertesse. Az ítéltábla ezen indítványt sem találta alaposnak. Azt ugyanis nem személyiségi bizonyítás alapján kell eldöntenie a bíróságnak, hogy egy vallomás mennyiben bizonyul hitelt érdemlőnek vagy sem, hanem az egyéb bizonyítékokkal történő összevetés útján. Kétségtelen, hogy tanú tanú vallomásának hitelt érdemlőségét fokozott gondossággal kellett vizsgálni, különösen arra tekintettel, hogy az eljárás során kihallgatott személyek közül ő volt az egyetlen, aki közvetlen tanúnak tekinthető. Körültekintően kellett vizsgálni vallomását az ügy elbírálása szempontjából

lényeges körülmények tekintetében, így a sértettnek a diszkóban történt vádlottak általi bántalmazása, az onnan történő elvezetése, majd a sínek közé helyezése körében. Az, hogy egyéb körülmények tekintetében mennyi és milyen ellentmondások merültek fel az ő, illetve az egyéb tanúk vallomásai között, érdemi jelentőséggel nem bírt, figyelemmel egyrészt a rendkívüli időmúlásra, másrészt arra, hogy azokat számtalan különböző egymásnak feszülő egykori és jelenlegi érdekek is befolyásolhatták. Az ügy eldöntése szempontjából a vád tárgyát képező lényeges, releváns tények feltárása, bizonyíthatósága volt az elsőfokú bíróság feladata, amelyet a törvényszék el is végzett. Az e körben általa kifejtettekkel egyrészt az ítéltábla maga is egyetértett, másrészt a már fentebb írtak alapján a tanú szavahihetősége a lényeges bizonyítandó tények vonatkozásában megállapítható volt, míg a vádlottaké megdőlt. Mindezekre figyelemmel ezen bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el, és így tett a másodfokú bíróság is, mivel a tanú előéleti adatainak beszerzésétől és ismertetésétől eltérő tényállás megállapítása nem volt várható.

[33] A védelem indítványozta az általuk becsatolt magánszakértői vélemény ismertetését, valamint az azt készítő szakértők tárgyalásra történő megidőzését, illetőleg szükség szerint véleményük ütköztetését az ügyben korábban eljáró szakértőkkel. Az ítéltábla a szakvélemény tekintetében abból a szempontból egyetértett a fellebbviteli főügyészszéssel, hogy a Be. 190. § (5) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettségüket megszegték a magánszakértői véleményt előterjesztők, az álláspontja szerint azonban ez a szakértői véleményként elfogadását nem érintette. A Be. 198. § (1) bekezdése alapján ugyanis az előterjesztett, illetve előadott magánszakértői vélemény szakvéleménynek minősül, ha a terhelt, illetve a védő a 190. § (2)–(4) bekezdésének megfelelően járt el, egyéb esetben a magánszakértői vélemény a terhelt, illetve a védő észrevételének minősül. Vagyis a Be. 190. § (5) bekezdésének a megszegése nem hat ki a magánszakértői vélemény szakvéleménykénti minősítésére, a Be. 190. § (2) – (4) bekezdésében foglalt feltételek pedig fennállanak.

[34] Az ítéltábla ugyanakkor ezen bizonyítási indítványt is elutasította. Az elsőfokú eljárás során beszerzett egyesített szakértői vélemények ugyanis egyrészt aggálytalanok voltak, másrészt azt állapították meg, hogy a halált okozó sérülést a koponyát hátulról tarkó irányból ért egyrendbeli, emberi erőt meghaladó mozgó tárgy által közvetített mechanikai erőbehatás okozta, amelynek pillanatában a sértett még egyértelműen életben volt. A rendőrorvosi boncolási jegyzőkönyv, valamint szakértő1 és szakértő2 igazságügyi szakértők által készített szakértői vélemény azt állapította meg, hogy a halált okozó sérülést emberi erőt meghaladó tompa erőbehatás érte, amely nem lehetett vipera. Az egyesített szakvélemény és ezen korábbi, a nyomozást megelőzően készült szakvélemények között tehát ellentmondás nem mutatkozott. Így nem merült fel olyan körülmény sem, amely alapján az ítéleti tényállás részbeni megalapozatlansága felmerülhetne, márpedig másodfokú bírósági eljárásban bizonyítást lefolytatni kizárólag abban az esetben lehetséges, ha az ítélet megalapozatlanságban szenved.

[35] Ami tanú3 és tanú4 tanúk kihallgatását célzó bizonyítási indítványokat illeti, azok arra irányulnának, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben milyen módon adták-vették az információkat az elítéltek, összességében pedig a tanúk kihallgatása tanú1 szavahihetőségének megítélésére irányult. Ugyanakkor, mivel az ítéltábla – az elsőfokú bírósággal egyezően – a rendelkezésre álló, részben az elsőfokú bíróság által, részben fentebb kifejtettekre figyelemmel nem tanúlt, hanem a vádlottakat találta szavahihetetlennek, továbbá az elsőfokú bíróság is messzemenőig foglalkozott a bizonyítékok adásvételének esetleges

lehetőségével, így az említett két tanú kihallgatásától nem várható olyan új bizonyíték, amely eltérő tényállás megállapítását tenné lehetővé. Erre figyelemmel az ítéltábla ezen bizonyítási indítványt is elutasította.

[36] Az ítéltábla megállapította továbbá, hogy a fennmaradó, a másodfokú eljárás során már meg nem ismételt bizonyítási indítványokat is megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság, indokaival – annak szükségtelen megismétlése nélkül – az ítéltábla is egyetértett.

[37] A fentebb kifejtettek szerint tehát a mérlegelésen keresztül a tényállást támadó és az ítélet hatályon kívül helyezését vagy felmentést célzó fellebbezések nem vezethettek eredményre, mert az elsőfokú ítéleti tényállás teljes egészében megalapozottnak bizonyult.

[38] Mindezekből kifolyólag nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor mindkét vádlott vonatkozásában megállapította, hogy a terhükre rótt bűncselekményt elkövették.

[39] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálatot elvégezte annak megállapítása érdekében, hogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény vagy az elbíráláskori, 2012. évi C. törvény szerint bírálendő-e el a bűncselekmény. Helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottak vonatkozásában az elbíráláskori büntető törvény nem teremt kedvezőbb elbírálást, ezért az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni. A másodfokú bíróság is elvégezte ezt a vizsgálatot, és ugyanerre az eredményre jutott.

[40] Az irányadó ítéleti tényállás szerint a vádlottak a sértett halálát kívánva, a mozdonyt lényegileg eszközként használva oltották ki sértettl sértett életét akként, hogy az eszméletlen sértettet a vonat elé helyezték. Ezen cselekvőség a társtettesként elkövetett emberölés büntetnének alapesetét valósítja meg, amennyiben nem állapítható meg egyik minősítő körülmény sem. Tekintettel arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdése alapján a bűncselekmény alapesete 5 évtől 15 évig, a (2) bekezdés szerint viszont 10 évtől 15 évig, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, az 1978. évi IV. törvény 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján pedig utóbbiak büntethetősége nem évül el, ezért alapvető kérdés volt, hogy valamelyik minősítő körülmény megállapítható-e. Ha az előbbieken kifejtettek alapján a válasz nemleges, akkor bűncselekmény büntethetősége elévült, ellenkező esetben nem évült el.

[41] E tekintetben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi álláspontját osztotta. Mindkét adott minősítő körülmény tényekből levont jogkövetkeztetés eredményeként állapítható meg, ezért a történeti tényállásban megállapítottakból kellett kiindulni. A történeti tényállás pedig azt tartalmazza, hogy a vádlottak, mint a egyéb1 diszkó biztonsági emberei előbb súlyosan bántalmazták az ott szórakozó sértettet, majd őt már magatehetetlen állapotban a közeli vasúti vágányhoz vitték, s ott a vonat elé helyezték úgy, hogy azáltal annak a látszatát akarták kelteni, hogy az ittas sértett a sínek között elaludt, s ennek következtében gázolta halálra a vonat.

[42] A Kúria 3/2013. BJE határozatának II/1. pontja szerint az emberölés előre kitervelten történő elkövetése azt feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatok figyelembe vegye. Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása. Általában nem lehet szó előre kitervelt elkövetésről, ha az elhatározást rövid időn belül követi a véghezvitel megkezdése. A véghezvitel módjából és/vagy az elkövetést követően tanúsított magatartásból visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre.

[43] Az irányadó tényállásból megállapítható, hogy a vádlottak az ölési cselekmény helyét, idejét, módját átgondolták, tervszerűen és céltudatosan cselekedtek. Kétségtelen, hogy az elhatározásuk és annak megvalósítása között nem telt el hosszabb idő, de ahogyan arra a fenti jogegységi határozat is rávilágít, akár rövid időn belüli elkövetés esetén is megállapítható ez a minősítő körülmény, ha az előbbi feltételek fennállnak. A kiterveltség a lényeg, nem az időmúlás az elhatározás és a végrehajtás között. Az elhatározást követő végrehajtás azonnalisága esetén ezen minősítő körülmény megállapításának nincs ugyan helye, de jelen esetben nem is azonnaliságról van szó. Annyi idő mindenképpen eltelt, amely elegendő volt arra, hogy a vádlottak megbeszéljék azt, hogy hol és hogyan tudnák a sértett életét kioltani úgy, hogy az ne keltse idegenkezűség látszatát, sőt, azt leplezze. Ennek megfelelően helyezték el a sínek között a sértettet úgy, mintha aludna, a két alkarját a feje alá téve, a lábait pedig keresztbe téve. Még pofozgatással meg is vizsgálták, hogy tartaniuk kell-e attól, hogy magához tér, majd miután látták, hogy nem, azt követően hagyták el a helyszínt abban a biztos tudatban, hogy tervük sikerül. Magatartásuk egyértelműen céltudatos, tervszerű volt, így helyes volt az előre kiterveltség mint minősítő körülmény megállapítása.

[44] A jogegységi határozat szerint az aljas indokból vagy célból elkövetett emberölésen az erkölcsileg elvetendő motívumból fakadó, valamint ilyen célból megvalósított cselekményeket kell érteni. Amennyiben az aljas cél megállapítható, az magában foglalja az indok aljasságát is, ennél fogva a minősítés kapcsán csupán az előbbi körülményre kell hivatkozni.

[45] Az elsőfokú bíróság ezen minősítő körülményt is helyesen állapította meg. A vádlottak közösen bántalmazták a sértettet súlyos sérüléseket okozva, majd azt követően határozták el a megölését akként, hogy az balesetnek tűnjön. A tényállásból semmilyen más oknak, célnak a lehetősége nem merült fel, mint az, hogy erre azért került sor, hogy ne derüljön ki az, hogy a sértettet súlyosan bántalmazták. Ha pedig az elkövetők már véghez vitt más bűncselekmény leplezése, nyomainak eltüntetése vagy a felelősségre vonás elkerülése végett követik el az ölési cselekményt, akkor az olyan erkölcsileg elvetendő cél, ami megalapozza az aljas célból való elkövetés minősítő körülményének a megállapítását. Figyelemmel pedig arra, hogy az elsőfokú bíróság tanú5 vallomását ebben a körben is elfogadta, így megalapozottan állapította azt meg, hogy a sértett megölését az is motiválta, hogy ne lehessen a diszkóhoz és hozzájuk kötni a sértett bántalmazását. Az elsőfokú bíróság tehát ezen minősítő körülményt is helyesen állapította meg, amelyet az ítéltábla csupán annyiban helyesbített, hogy az elkövetés – az előre kiterveltségen túlmenően - aljas célból történt (elsőfokú ítélet [262] bekezdés).

[46] Az elsőfokú bíróság a vádlottak vonatkozásában felmerült súlyosító és enyhítő körülményeket maradéktalanul értékelte.

[47] A vádlottak terhére megállapított bűncselekmény büntetési tétele 10 évtől 15 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. Az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény 83. § (2) bekezdése is irányadóvá tette a büntetési tétel középértékét, ami 12 év 6 hónap szabadságvesztés. A vádlottak és a védők fellebbezésükben a büntetés enyhítését is célozták, míg az ügyészség súlyosítás iránt jelentett be fellebbezést azzal együtt, hogy az elmúlt több mint 24 évre tekintettel nem tartotta szükségesnek az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabását, de indokoltnak tartotta a törvényi maximumhoz jobban közelítő tartamra történő lényeges súlyosítást.

[48] Az ítéltábla sem az ügyészségi, sem a vádlotti és védői fellebbezéseket e tekintetben nem osztotta.

[49] A Be. 606. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését akkor változtathatja meg, ha a büntetés törvénysértő, illetőleg az irányadó bírói gyakorlat következetes ate tekintetben, hogy az ítélet súlyosítására vagy enyhítésére akkor kerülhet sor, ha a büntetés eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 15 évi törvényi maximumhoz képest kiszabott 13 év 6 hónapi szabadságvesztés lényeges súlyosítása az eltelt rendkívül hosszú időre figyelemmel nem indokolt. A cselekmény elkövetéséhez jóval közelebbi elbírálás esetén indokolt lehetett volna akár az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása is, ahogyan az lehetne a most hatályos büntető törvény alkalmazása esetén is, hiszen ebben az utóbbi esetben a bűncselekmény nem kétszeresen, hanem háromszorosan (védekezésre képtelen személy sérelmére is elkövetettnek) minősülne. A bűncselekmény elkövetése után 24 évvel azonban az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések nemcsak törvényesek, de arányosak is, nem szükséges lényeges súlyosításuk, a kétszeres minősülésre figyelemmel pedig nincs kellő indok a lényeges enyhítésükre sem.

[50] Az elsőfokú ítélet további rendelkezései is törvényesek.

[51] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. Észlelte ugyanakkor az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet bevezető részében foglaltakkal ellentétben a 2023. december 13. napján tartott tárgyalási napon részben zárt tárgyalást tartott, ezért az ítéltábla az elsőfokú eljárás nyilvánosságával kapcsolatos megállapítást helyesbítette.

[52] A másodfokú bíróság a Be. 321. § (5a) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy ha vagyoni érdekeltl vagyoni érdekelt a jelen végzés közlésétől számított három hónapon belül a számára kiadni rendelt bűnjeleket nem veszi át, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

[53] A végzéssel szemben a Be. 579. § (3) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Szeged, 2025. február 28.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
s.k.

Dr. Kiss Dániel s.k.

Dr. Halász Edina

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.604/2024/32. számú végzése és a Kecskeméti Törvényszék 4.B.373/2023/197. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon *jogerőre emelkedett*.

Szeged, 2025. február 28.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.

a tanács elnöke